

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SKOGSTJÄRN I BERGSLAGEN. — FOTO G CEDERLUND, NORA.

24:DE ÅRG.

DEN 25 FEBRUARI 1923

N:O 22.

Foto. Rahms, Malmö.

C. O. Wahlgren

Kliché: Aug. Nybergs Klichéanst., Öbg.

En av den svenska tidningspressens främste män på det ekonomiskt-tekniska området, tillika under en längre följd av år en av den skånska huvudstadens ledande kommunalmän, överstelöjtnanten C. O. Wahlgren i Malmö fyllde den 11 februari sextio år.

Carl Olof Wahlgren är född i Lund den 11 februari 1863 samt son till den som framstående zoolog kände professorn därstädes, medicine och filosofie doktorn Fredrik August Wahlgren och dennes maka Clara Magdalena Lovén. Både på fädernet och mödernet har han goda skånska anor: släkten Wahlgrens äldste kände stamfader var född i Kristianstad under förra delen av 1700-talet och har i tre generationer varit knuten till Lunds samhälle — farfadern och farfarsfadern voro där framstående hantverksmästare — och genom modern härstammar han som sonsonsondotter från stamfadern till den Lovénska släkten, vilken på de mest skilda områden — det militära och ekonomiska ej mindre än det kyrkliga och vetenskapliga — skänkt vårt land så många dugande män. Sin grundläggande undervisning mottog Olof Wahlgren vid katedralskolan i Lund, men avlade år 1882 sin mogenhetsexamen vid Lunds privata elementarläroverk, varefter han ägnade sig åt den militära banan. Efter att ha genomgått krigsskolan på Karlberg blev han 1883 underlöjtnant vid Södra skåningarne, genomgick därefter 1886—88 krigshögskolan, tjänstgjorde 1887 vid Kronprinsens husarregemente och 1889 vid Vendes artilleriregemente och utnämndes slutligen 1892 till löjtnant vid sitt regemente. År 1901 befordrades han här till kapten samt transporterades 1910 till Hallands regemente som major. År 1913 övergick han i detta regementets reserv för att slutligen 1914 återflytta till Södra skånska infanteriregementet som överstelöjtnant i detsamma reserv.

Ehuru en skicklig och intresserad officer är det dock icke på det militära området överstelöjtnant Wahlgren gjort sina största insatser. I mitten av 1890-talet genomgick den skånska prässen en kris till följd av den modärna billighetspressens inträngande. Icke ens det gamla förnåma Sydsvenska Dagbladet förmådde undandraga sig verkningarna härav och då dessutom dess grundare och redaktör d:r Carl Herslow fann sig av mångahanda andra bestyr förhindrad att så ägna sig åt företagets ekonomiska skötsel som omständigheterna krävde, kallade han år 1895 Wahlgren att vara sin medhjälpare som ekonomidirektör i det bolag, Förlagsaktiebolaget i Malmö, som ombesörjde tidningens utgivande. Sydsvenska Dagbladet tillämpade vid denna tid ensam jämte Stockholms Dagblad metoden att utgiva två nummer dagligen, ett om morgonen och ett om aftonen, ett utgivnings sätt, vilket visserligen hade utländska föredömen, men säkerligen icke var av våra mindre förhållanden motiverat. Nyhetsmaterialet blev för splittrat och omkostnaderna för stora i förhållande till allmänhetens uppskattning av den tätare distributionen, som dessutom kom att sakna betydelse för större delen av postupplagan. Härvid vidtog Wahlgren efter ett par års erfarenheter en radikal förändring, i det att han från 1901 års ingång samlade tidningens hela material till en stor morgontidning, vilken han till gengäld lät utkomma även söndagar, då med synnerlig vikt lagd på det kulturella innehållet. Samtidigt sänkte han prenumerationspriset från 10 till endast 7 kr. Härmed hade han åter lyckats göra det Herslowska kulturorganet konkurrensdugligt och motsvarigt mot tidens förändrade krav och verkan härav lät icke länge vänta på sig. När d:r Herslow 1907 vid fyllda 71 års ålder definitivt avgick från sin omedelbara befattning med tidningen och därvid lämnade posten som verkställande direktör i Wahlgrens händer, kunde

han betrakta dess ekonomiska framtid som tryggad. Wahlgren fortsatte nu sitt moderniseringsarbete i avseende på tidningens tekniska framställning, hand i hand varmed gick en utvidgning av de redaktionella förbindelserna under den nye huvudredaktören, konsul K. A. Härjes skickliga ledning. Visserligen har nu årspriset åter måst höjas, men till gengäld har tidningens omfång också avsevärt tilltagit och inom de burgnare samhällsklasserna i Skåne och angränsande delar av Halland, Småland och Blekinge har den en högst betydande spridning, varav Wahlgren nog har rätt att taga åt sig den icke minsta äran och förtjänsten. Sedan år 1920 fungerar han ock som Förlagsaktiebolagets styrelseordförande.

Samtidigt med sin verksamhet i Sydsvenska Dagbladets ekonomiska ledning har Wahlgren ägnat mycket tid och intresse även åt ofientliga värv. Åren 1905—12 samt 1915—18 hade han säte i Malmö stadsfullmäktige och har även tagits i anspråk för en mångfald kommunala styrelseuppdrag. Han har sålunda haft säte i drätselkammaren och stadsfullmäktiges beredningsutskott, i fattigvårdsstyrelsen och i stadens spårvägsstyrelse. Ett mycket värdefullt arbete har han nedlagt som ordförande i Malmö industriförening åren 1908—20. På grund därav anlitades han i synnerligen vidsträckt omfattning för förberedelserna och anordnandet av den 1914 i Malmö hållna stortartade Baltiska utställningen, i vars styrelses förvaltningsutskott han hade säte. Ävenledes nedlade han mycken kraft och energi vid åstadkommandet av den första Skånemässan, i vars styrelse han under landshövdingens ordförandeskap var vice ordförande och utövade den egentliga ledningen. Vid den utgång den bekanta mäss-striden fick önskade han icke kvarstå i de följande mässornas ledning, men utsågs till erkännande av de förtjänster han inlagt till hedersledamot av deras styrelse. Vid alla dessa uppdrags fullgörande har han lagt i dagen samma organisatoriska förmåga och samma blick för de ekonomiska realiteterna, som gjort hans ledning av Sydsvenska Dagbladet så framgångsrik.

Även inom den svenska pressens organisatoriska arbete ha överstelöjtnant Wahlgrens verksamhetslust och arbetsvillighet tagit sig uttryck. I den lika uppmärksammade som segslitna telegrambyråfrågans lösning tog han en ej oviktig del. I ett flertal år har han fungerat som ordförande i Sveriges allmänna boktryckareförenings avdelning för Skåne och Blekinge. Det bör måhända även tilläggas, att han deltog i internationella journalistkongressen i Paris 1900 som svensk representant.

Efter sin avgång från aktiv militärtjänst har Wahlgren lagt i dagen sitt intresse för försvaret bl. a. som ordförande i Malmö landstormsförening 1914—18. Även om Röda korsets verksamhet har han gjort sig i hög grad förtjänt. I dess Skåne-distrikt har han i ett flertal år fungerat som ordförande och varit i tillfälle att framgångsrikt verka för dess behjärtansvärda syften.

Slutligen må erinras, att han sedan åtskilliga år är ledamot av styrelsen för den stora Malmö-sparbanken Bikupan.

De omfattande och hjärtliga hyllningar, som kommo överstelöjtnant Wahlgren till del på sextioårsdagen från korporationer och enskilda, vittna bäst om den uppskattning han åtnjuter både inom och utom det samhälle han närmast tillhör. Dessbättre står han ännu i sin fulla kraft och det kan på den grund väntas, att han ännu länge skall bli i tillfälle att utveckla en gagna- och framgångsrik verksamhet.

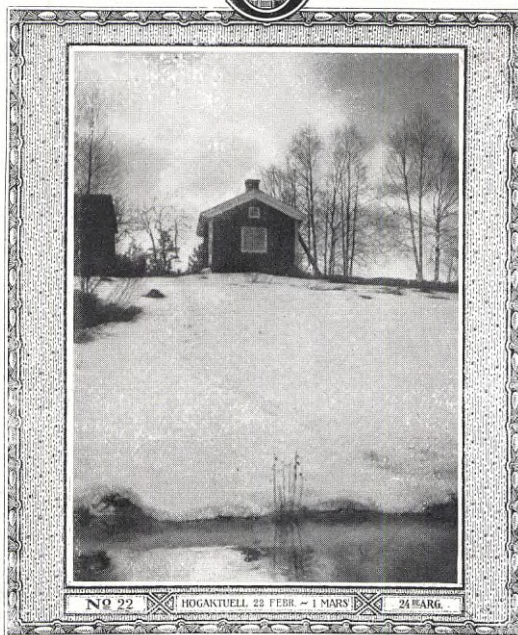
Sedan år 1892 är han i äktenskap förenad med Bertha Berling, dotter av överläkaren vid Malmö hospital, med. och fil. doktorn Christian Fredrik Berling och hans maka i andra giftet Charlotte Gunilla Hallbäck.

Föreningen Fransk konst har den 14 februari öppnat sin femte utställning å Nationalmuseum, denna gång för tre av 1800-talsmästare, *Gustave Courbet*, *Honoré Daumier* och *Constantin Guys*. Alla tre äro representerade av flera av sina bästa arbeten, den förstnämnde exempelvis av det alldeles fulländade porträttet av kompositören Hector Berlioz, utlånat av Nationalgalleriet i Kristiania, samt den berömda duken "Den vackra irländskan", ett porträtt av den engelske målaren Whistlers väninna och målat i Trouville sommaren 1865 i två ex. varav det ena befinner sig i Newyork och det nu utställda tillhör konstsamlaren Klas Fähræus. En utsökt sak är även "Två hundar", tillhörig konsul Hjalmar Wicander i Stockholm. Daumier är representerad av bl. a. det bekanta porträttet av Alexandre Dumas père, som glädjande nog ävenledes befinner sig i svensk ägo, tillhörande doktor Emil Christenson. Denna utställning liksom de föregående av Fransk konst arrangerade ger såväl i fråga om urval som upphängning en fullödig bild av de utvalde mästarne.

25 Februari 1923.

Lösnummer 35 öre

HVAR 8 DAG
• ILLUSTR. • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 22.

I mörkblå dubbeltonfärg.

Vinterbild, prisbelönad vid den av fotografiman Hugo Svensson & C:o i Göteborg anordnade stora tävlingen för amatörfotografer. Se n:ris 18 o. 20. — Klische: Sjöberg, Gbg.

Till bild å sid. 351.

Engelska parlamentets högtidliga öppnande ägde rum den 13 februari med traditionell pomp och ståt.

Konungen och drottningen begåvo sig i galavagn, eskorterade av ett lysande följe från Buckingham Palace till Parlamentet, där konungen höll sitt mycket uppmärksammade trontal. Som väntat var berördes däri bl. a. Ruhrockupationen, men Englands ståndpunkt — att så vitt möjligt hålla sig utanför — karakteriseras försiktigtvis endast såsom ägnad "att icke öka dess allierades svårigheter".

Denna i trontalet uttryckta tämligen negativa position inför det viktiga spörsmålet och Bonar Laws därpå följande tal i samma fråga, har av naturliga skäl såväl i fransk som tysk press bedömts ganska omilt.

För övrigt måste det nu nyöppnade parlamentet betecknas som det viktigaste sedan 1918. Icke blott har underhuset förändrats, regeringen är också ny och partigrupperingarna ha skiftat till större överensstämmelse med förhållandena

före koalitionen bildande. Dessutom äro ju de frågor, som stå på den politiska dagordningen av sällspord vikt och omfattning.

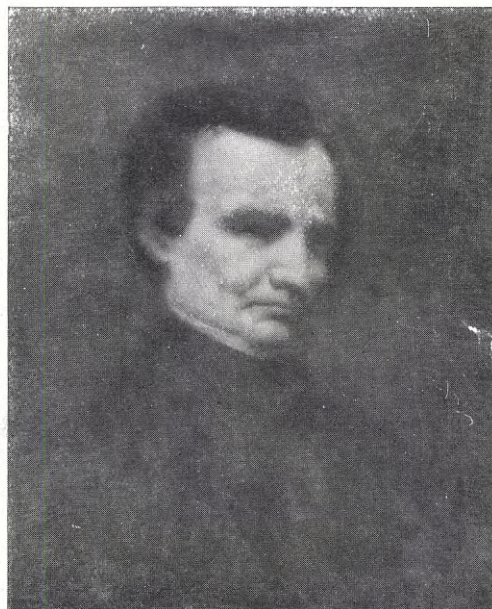

Efter fotografen. Klische: Gode, Gbg.
PROFESSOR OSCAR BJÖRCKS OLJE-MÅLNING. "Porträtt av min hustru" till pris av kr. 10,000, inköpt av Staten för Nationalmuseum.

Till bild å sid. 352.

En svår snöstorm, den svåraste under de senaste tio åren, har nyligen gått fram över stora delar av Norge. Sjöolyckor hava inträffat vid kusten och in i landet har särskilt järnvägstrafiken lidit stort avbräck. Trafiken mellan Bergen och Kristiania måste sålunda inställas, då de tåg som sökte forcera sig fram genom snön, blevo kvarsittande i de väldiga snömassorna.

Drivornas höjd uppgick flerstädes till mer än fyra meter och ett energiskt plogningsarbete vidtog omedelbart. Trafiken har också så småningom kunnat återupptagas.

Efter fotografen. Klische: Gode, Gbg.
FÖRENINGEN FRANSK KONSTS UTSTÄLLNING I NATIONALMUSEUM. Courbet: Porträtt i olja tillhörigt Nationalgalleriet i Kristiania målat 1850.

AMERIKAS FÖRENTA STATERS NYE MINISTER I SVERIGE.

MR ROBERT WOODS BLISS. *Förenta Staternas nye minister vid Svenska Huset. Efter originalporträtt. Klisché: Sjöberg, Gbg.*

Till *Amerikas Förenta Staters* nye minister i Sverige efter mr Ira Nelson Morris har i slutet av januari utnämnts mr Robert Woods Bliss.

Mr Bliss som alltsedan avslutandet av sina studier ägnat sig åt den diplomatiska banan, har under största delen av densamma haft sin verksamhet förlagd till Europa. Sålunda har han bl. a. varit konsul i Venedig, andre ambassadsekreterare i St. Petersburg, legationssekreterare i Bryssel och slutligen ambassadråd i Paris till 1920. Efter att hava tjänstgjort i amerikanska utrikesdepartementet blev han 1921 tredje biträdande utrikesminister och tog verksam del i konferensen om rustningsbegränsning i september samma år.

Den nyutnämnde ministern är emellertid en mångsidig man med stora vetenskapliga och konstnärliga

intressen. Han är sålunda ledamot av ett flertal lärda sällskap och akademier i Amerika.

MONUMENT I SAO PAULO, BRASILIEN, UTFÖRT AV SVENSKFÖDD SKULPTÖR. *Avtäckningen av monumentet över nationalskalden Olavo Bilac, skulptören professor William Zadig samt vy över monumentet. — Text å sid. 350.*

Efter fotografier.

Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg.

SVENSKA RÖDA KORSETTS HJALPEXPEDITION TILL GAMMALSVENSKBY. T. v. Julfest i kyrkan med julklappsutdelning åt barnen. T. h. De svenska delegaterna, ledaren ingenjör Gösta Cedergren (körande) och hr Valter Hebbel.

Bild: Göta, Gbg.

Vidstående bild: DE INTERNATIONELLA SKIDTÄVLINGARNA I PYRENEËRNA. Målet till vilket just inkommer den svenske erövraen, Winnberg, av det nya vandringspriset "la Coupe de France".

Nederst: DET SVENSKA LAGET: Fr. v. Jakobson (Djurg. I. F.), Stoltz (Boden), Winnberg (Östersund), färdledaren kapten K Setterberg (Öster. sund), Isaksson (Djurg. I. F.).

Text. å sid. 342. Bild: Sjöberg, Gbg.

Svenska Röda Korsets hjälpepedition till Gammal-Svenskby i Syd-Ryssland är nu lyckligen slutförd och dess ledare, ingenjör Gösta Cedergren har återkommit till Stockholm. Den andre delegaten, herr Valter Hebbel, kvarstannar däremot därnere till april för att övervaka plöjning och utsädes användning

Expeditionen avreste från Stockholm i oktober och medförde då kläder, livsmedel, hushållsartiklar, skolmaterial, utsäde, en traktor och annat, som kunde tänkas bli till nytta för Gammal-Svenskbys invånare. Gåvornas kvantitet var tillräcklig att fylla 33 hela järnvägsvagnar och medel till hjälpen hade erhållits dels genom ett statsanslag på 100,000 kronor, dels genom frivilliga gåvor, belöpande sig till minst lika mycket. Resan räckte en månad och sista delen därav — från staden Alexandrovsk — tillryggalades med båt på Dnjeptr till staden Berislav, som ligger alldeles intill Gammal-Svenskby.

Befolkningen i det egentliga Gammal-Svenskby ut-

Forts. å sid. 351.

Foto. Allard, Gbg
 JACINTO BENAVENTES DRAMA "ÅTRÅ" A LORENSBERGS-
 TEATERN I GÖTEBORG. Fru Astri Torsell (Raimunda) och
 herr John Ekman (Esteban). *Licht: Sjöberg, Gbg.*

Ännu en gång strömma "Den glada änkans" berömda toner ut över Köpenhamn och de populära valsmelodierna från en länge sedan svunnen tid höras åter. Scalateatern har förmått giva den gamla Leharska operetten nytt liv, ty det kan ju icke förnekas, att det icke så mycket var de gamla valserna som icke fastmer de nyinlagda jazzmelodierna, som det starkaste bifallet gällde. Den gamla, smekande valsen har svårt att som förr utöva ett berusande inflytande över den stora allmänheten, nu fordras det starkare medel. "Den glada änkan" var liksom direktör Skaarpus alla operettsuccès'er uppsatt med en enastående prakt och Arne Weel och Amelie Kierkegaard som resp. greve Danilo och "änkan" firade sannskyldiga triumfer.

Bifallet gällde dock i främsta rummet den praktfulla utstyrseln och de nya, moderna melodierna. Tiden vaggas icke längre fram i valstakt — det var länge, länge sedan. *A. H.*

Till bilder å sid. 341.

Svenska skidlöpare på tävling i Pyrenéerna. Bagnères-de-Luchon är namnet på en liten obetydlig, fransk stad på gränsen till Spanien, lika långt från Atlanten som från Medelhavet. Staden räknar ej mer än knappa 3,000 själar, men sväller då och då ut till det tredubbla, d. v. s. då det är badsäsong. Ända sedan romartiden ha nämligen de ur Pyrenéerna framspringande, varma källorna, delvis starkt svavelhaltiga, utnyttjats i hälsosyfte, särskilt för halssjukdomar. Från och med i år är det dessutom meningen draga folk till staden genom vinteridrott, som går att utöva på de väldiga sluttningarna alldeles intill.

Nu voro franska alpklubbens ärligen återkommande, stora vinteridrottstävlingar för första gången förlagda till denna trakt. Av särskilt intresse för oss svenskar var, att det för första gången skulle tävlas om "la

Foto. Allard, Gbg
 LEHARS "GLADA ÄNKAN" LEVER UPP Å SCALATEATERN
 I KÖPENHAMN. Fröken Amelie Kierkegaard (Hanna) och herr
 Arne Weel (Danilo). *Licht: Sjöberg, Gbg.*

Coupe de France", ett ståtligt vandringspris, uppställt av franska turistföreningen för internationell tävling på skidor i terränglöpning, långdistanslöpning och hopp. Sex nationer hade anmält sitt deltagande, och det svenska 4-mannalaget fick sålunda att kämpa med fransmän, schweizare, tjeckoslovakier, polacker och spanjorer.

Resultaten av dessa tävlingar torde redan vara kända. *Sverige vann med 59,42 poäng av 60 möjliga*, närmast följt av Frankrike med omkring 33 poäng, därefter Tjeckoslovakien och Polen. Schweiz och Spanien uppgåvo striden redan efter första tävlingen. I varje tävling räknades endast varje nations bästa man. För Sveriges vidkommande blev det sålunda *Winnberg, Östersund*, som fällde utslaget som första man såväl i terränglöpningen som i det långa loppet, medan *Jakobson från Djurgårdens I. F.* bidrog till vår seger genom att hemföra första pris i baktävlingen. Båda två hugnades därför också med franska alpklubbens stora guldmedalj samt fingo jämte de två andra svenskarna, *Isaksson från Djurgårdens I. F.* och *Stoltz från Boden*, med sig hem även en del andra minnen i form av vackra och värdefulla, individuella pris.

Måhända har det idrottsliga utbytet av dessa tävlingar ej blivit så stort för oss. Men huvudsyftet med svenskarnas deltagande var att så att säga känna sig för till nästa år, då vi ha för avsikt att deltaga i skidtävlingar i de franska Alporna i samband med de Olympiska spelen. Redan nu torde dock vårt deltagande i sin ringa mån ha bidragit till att göra det svenska namnet aktat i avlägsna bygder, där det förut varit föga känt. Och därmed är redan något vunnet! *K. S.*

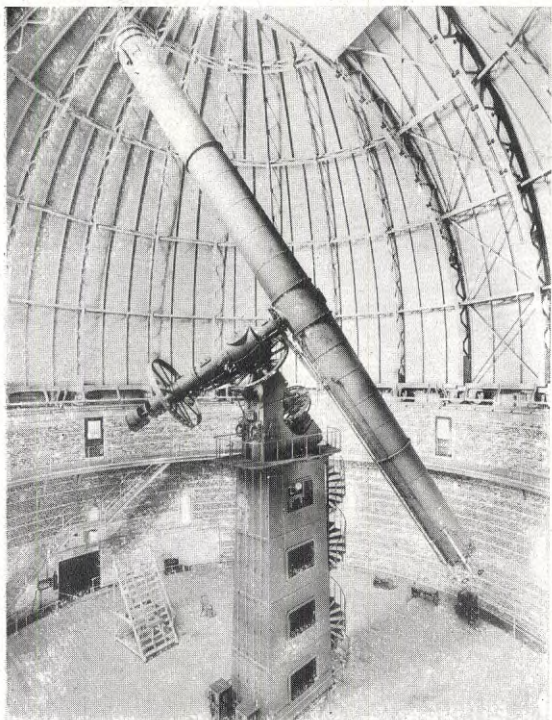

Fig. 1.

Fig. 1. Den stora refraktorn å Yerkesobservatoriet i Amerika, fullbordad år 1897 och fortfarande världens största astronomiska kikare. Tubens längd är 18,6 meter, och objektivet har en diameter av 102 cm. Dömen, vari kikaren står, är 35 meter hög och 27 meter i diameter. Golvet kan höjas och sänkas, varigenom observatören alltid kan komma i bekvämt läge till okularändan av kikaren. Efter foto. från Yerkesobservatoriet.

Fig. 2. Meridiāncirkeln å Lunds Observatorium med full besättningsstyrka. Detta instrument, som anskaffades år 1874, är fortfarande ett av de yppersta instrument i världen för uppmätning av mycket små vinklar och är avsett för noggrant fastläggande av himlakropparnes orter, å det skenbara himlavalvet. Det är noga inställt i meridianen, och å det mellersta hjulet till höger om tuben finnes en fingraderad cirkel, en meter i genomskärning, med vars hjälp man avläser himlakropparnes vinkelavstånd från himmelskvatorn på 0,1 bågsek. Denna avläsning sker genom två (ibland fyra) å cirkeln diametralt motsatta mikroskop och utföres vanligen av två personer (de t. h. å bilden, närmast stående artikelförfattaren). Observatören vid tuben bestämmer med hjälp av diverse anordningartidskillnaden mellan en himlakropp och vardagjämningens passage förbi meridianen på

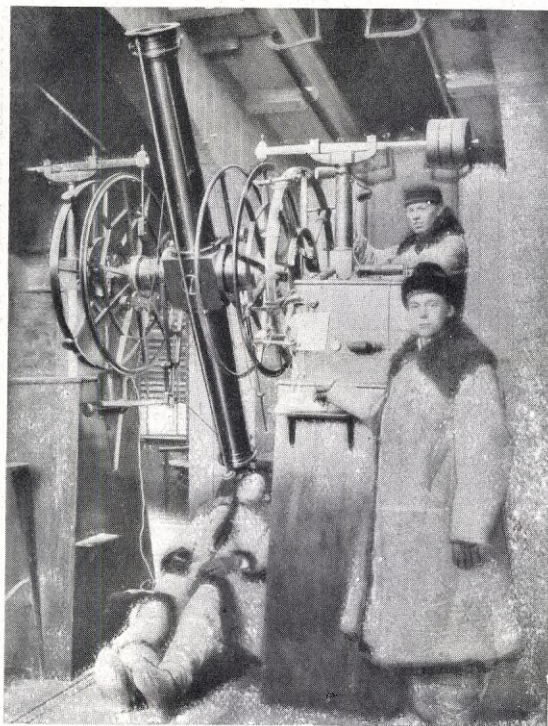

Fig. 2.

hundradels sekund när. F. n. pågår med detta instrument ett systematiskt observationsarbete, vilket endast är ett led i ett allmänt samarbete mellan flera observatorier jorden runt och syftar till att noggrant bestämma vinkelförflytningarna för alla fixstjärnor ned till 9,3:e storleken, eller för c:a 200,000 st. Det är högst möjligt, att detta material, när det en gång blir färdigt, skall tillåta oss konstatera sådana större naturförändringar, varom talas i artikeln å sid. 6 av omslaget. [Foto. Linnström, Lund.

Fig. 3. En teckning av spiralnebulosan Messier 51, gjord av Lord Rosse i mitten på 1800-talet. Denna teckning visar, huru nämnda spiralnebulosa ser ut, sedd genom ett större teleskop, och må jämföras med fotografierna i fig. 4 och 5., varav man märker, vilket ytterst värdefullt hjälpmedel astronomen har erhållit i fotografiplåten.

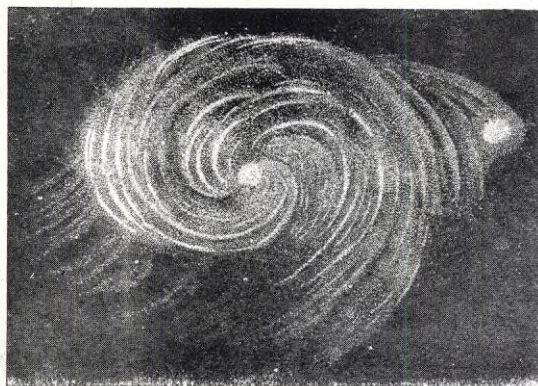
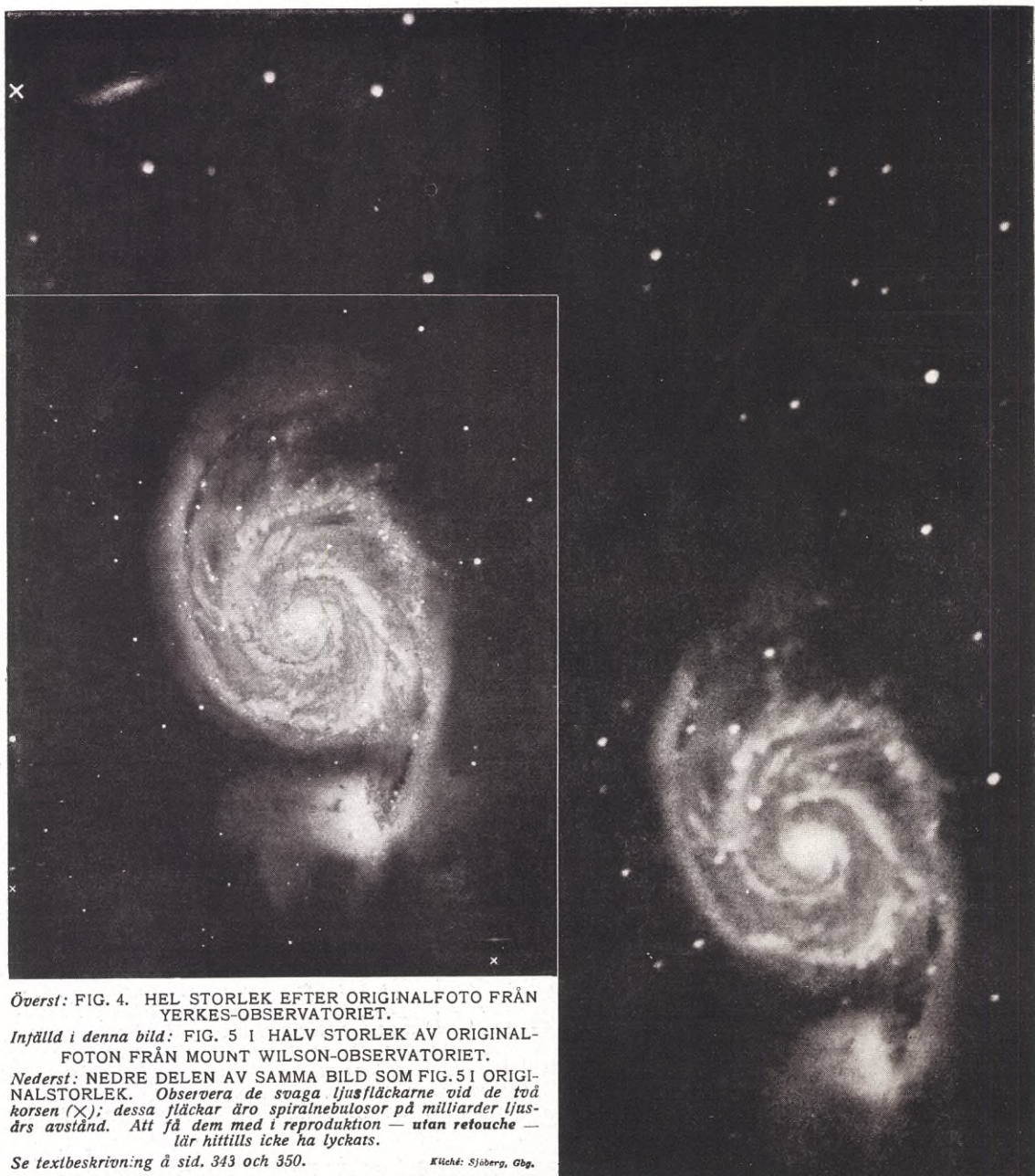

Fig. 3.

Fig. 4. Spiralnebulosan Messier 51, fotograferad med Yerkesobservatoriets 60 cms spegeltleskop, fullbordat 1896 och 1800-talets yppersta fotografiska instrument. Objektet visar tydligt den egendomliga spiralform, efter vilken denna klass av nebulozor fått sin benämning. Överst t. v. synes en liten, sannolikt oerhört avlägsen, spiralnebulosa (sedd från "kanten"). Efter originalfoto från Yerkesobservatoriet.

Forts. å sid. 350)

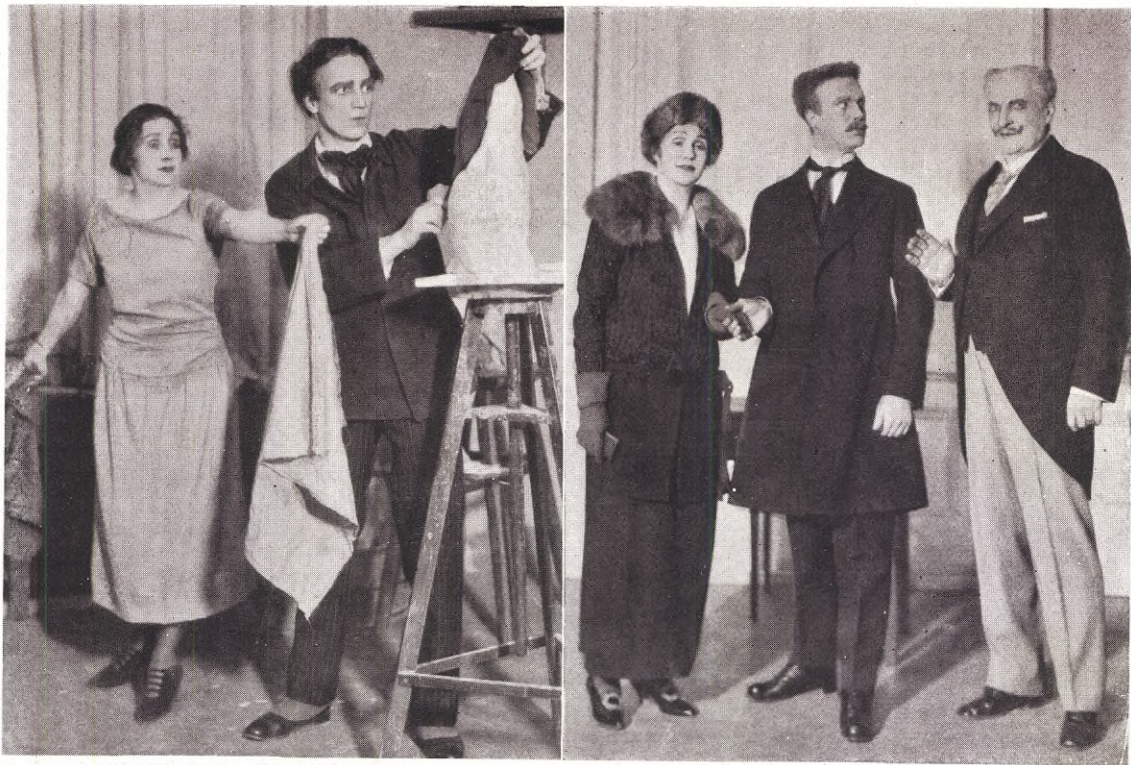
Överst: FIG. 4. HEL STORLEK EFTER ORIGINALFOTO FRÅN YERKES-OBSERVATORIET.

Infälld i denna bild: FIG. 5 I HALV STORLEK AV ORIGINALFOTON FRÅN MOUNT WILSON-OBSERVATORIET.

Nederst: NEDRE DELEN AV SAMMA BILD SOM FIG. 5 I ORIGINALSTORLEK. Observera de svaga ljusfläckarne vid de två korsen (X); dessa fläckar äro spiralnebulosor på milliarder ljusårs avstånd. Att få dem med i reproduktion — utan retouche — är hittills icke ha lyckats.

Se textbeskrivning å sid. 343 och 350.

Kliché: Sjoberg, Gbg.

TOR HEDBERGS LUSTSPEL "NATIONALMONUMENTET" PÅ K. DRAMATISKA TEATERN. T. v. Scen ur 3:dje akten. Fru Stina Hedberg (modellen) och herr Uno Henning (Erik Some); t. h. Scen ur 4:de akten: Fru Stina Hedberg (statsrådsinnan Rune), herrar Lars Hanson (statsrådet Rune) och Nils Personne (greve Puke). Därunder t. v. Herr Ivar Nilsson (Riksdagsman Gregerson).

Fotos Ålberg & Prainitz, Sthlm. Klisché: Gots. Öby

men aldrig något roligare, något så dråpligt uppsluppet. Det är en träffsäker drift med de flesta av de små problem som så omedelbart sysselsätta den tidningsläsande nutidsmänniskan, politik, kärlek, kommittéer, insamlingar, konst, gamla grevar och ungsocialistiska statsråd, förskingringar och allehanda intriger.

Forts. å sid. 347.

Tor Hedbergs senaste scenskapelse "Nationalmonumentet" hade den 15 februari sin egentliga premiär på K. Dramatiska teatern, efter att för några månader sedan ha framförts som invigningsprogram på Hippodromteatern i Malmö där den emellertid icke fick full rättvisa.

I Stockholm blev utgången en helt annan. Det var glans och fest över hela denna premiär, publiken rycktes genast från början med av de dråpliga situationerna och replikerna och bifallet steg oemotståndligt efter varje akt. Tor Hedberg har ju visserligen som dramatisk författare åstadkommit vida värdefullare och långt mera bestående verk än detta

OTTO BENZONS TRILOGI "FÖRÄLDRAR" Å HIPPODROMTEATERN I MALMÖ AV OSCAR WINGES ENSEMBLE. Scen ur "Genrebild". Fr. v. Herrar Artur Alftån, Anders Frithiof, Oscar Winge, Sundström, fru Sonja Winge, herr Nils Ohlin. Foto. Cederberg, Malmö. — Klisché: Gots Råbyrå & Klischéanstalt, Gbg. — Text å sid. 347.

KUMLABY ÖDEKYRKA Å VISINGSÖ RESTAURERAD.

Den lilla vackra ödekyrkan vid Kumlabby å Visingsö har under den sistförflutna sommaren undergått en välbehörlig restaurering. Kyrkan hade i nära ett sekel stått oanvänd och råkat i sådant förfall att det vore fara värt att den snart skulle falla i ruiner. Sedan församlingen å ön väddat till myndigheterna om anslag till kyrkans restaurering och professor Sigurd Curman uppgjort förslag till dennas utförande igångsattes arbetena, sedan Kungl. Maj:t i maj 1922 beviljat medel därtill ur Visingsö Skolegodsfond, i juli månad och slutfördes, under ledning av arkitekt Göran Pauli, under sommarens och höstens månader.

Kyrkans långhus, kor och absid äro med största sannolikhet byggda på 1100-talet. På 12- eller 1300-talen äro *västtorn* och *sakristia* tillbyggda. — *Takstolarna*

över de äldsta delarna äro av allt att döma de ursprungliga och ännu vid restaureringen kvarsutto en del romanska takkonstruktionsdetaljer, enastående i

Efter fotografier.

KUMLABY KYRKA Å VISINGSÖ efter restaureringen. Från nordost.

Kliché: Göts, Öbg.

vårt land, tyvärr så illa medfarna att de till största delen måste bortlagas.

Sitt största intresse äger dock kyrkan i sin *inre dekorerings*. Antagligen i flera perioder under 1400-talet har hela dess interiör bemålats med figurframställningar och ornamentala dekoreringsringar. På 1630-talet förvandlades kyrkan till skollokal för det av Per Brahe d. y. inrättade gymnasiet och i samband därmed upptogs större fönster som till stor del skadade långhusets målningar varför i detta parti av byggnaden nya dekorationer i barockstil utfördes. Vid den nu avslutade restaureringen av målningarna, som utfördes av konservator C. L. Lundin, framtogs och konserverades därför medeltidsmålningarna endast i tornrum och korparti, under det att i långhuset barockdekorationerna behölls och en-

dest en mindre del av de äldre målningarna konserverades.

I sitt restaurerade skick utgör kyrkan ett av de

Foto. S. Curman.

Efter fotografier.

Kliché: Göts, Öbg.

INTERIÖR AV KYRKAN FÖRE OCH EFTER RESTAURERINGEN. Samma interiör från väster, å båda bilderna.

Efter fotografen.

Kliche: Gols, Öbg.

KORET MED ALTARET FRÅN BRAHEKYRKAN.

Efter fotografen.

Kliche: Gols, Öbg.

MEDELTIDSVALV OCH BAROCKMÅLNING I TORNRUMMET.

Till bild å sid. 345.

mest intressanta och väl bibehållna exempel på romansk kyrkobyggnadskonst och sengotisk dekoreringskonst vi äga i vårt land, och Visingsö har fått ett kraftigt tillskott till sitt redan förut rika förråd av kulturhistoriska sevärdheter.

TEATER. Forts. jr. sid. 345.

I fråga om utförandet vill det synas som om teaterns artister enat sig om att ge en verklig mönsterföreställning. Samtliga huvudframställare hade var för sig gjort ett litet mästerverk av sin roll: så fru Stina Hedberg, som den litet lättsinniga men varmbjärtade och präktiga lilla modellen Dora Svensson, herr Uno Henning för sitt med förbluffande temperament och lysande humör framställda unga skulptörgei, herr Nils Personne för sin oöverträffliga, glada gamla grevetypp, herr Ivar Nilsson som skånsk riksdagsman, samt — kanske främst — herr Lars Hanson för sin dråpliga mask i rollen av en före detta bergsprängare och chaufför och numera ungsocialistisk riksdagsman och till sist statsråd.

*

Efter fotografen.

Kliche: Gols, Öbg.

INTERIÖR FRÅN LÅNGHUSET I KUMLABY NYRESTAURERADE KYRKA.

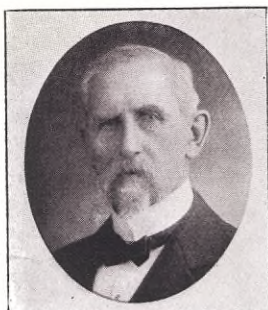
På Hippodromteatern i Malmö har i dagarna *Otto Benzons* trilogi "Föräldrar", haft svensk urpremiär. Dessa trenne enaktare, vilka alla belysa olika sidor av

samma ämne, gävo vid sitt förstframförande å den danska Nationalscenen anledning till mycken diskussion och det djärva företaget att framlägga dessa tre svårspelade och krävande stycken inför svensk publik, var ingalunda lätt. Så mycket större erkännande lämnar därför kritiken direktör Winge, som törmått giva en så konstnärligt god och stilenlig gestaltning åt det hela. Samtliga skådespelare, bland dem herr Anders Frithiof, Artur Alftån och Oscar Winge, och skådespelerskor, främst fruarna Winge och Sundström samt fröknarna Anna-Lisa Winnerstedt och Mabel Pettersson ha rönt enhälligt erkännande av press och publik.

Goda fotografier för omslagsvignetten

— genre och landskap — äro välkomna och honoreras vid införandet.

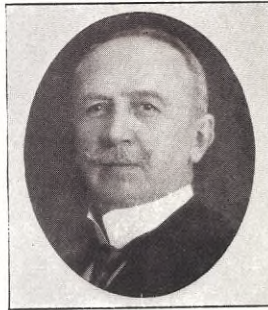
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

S. O. RADHE.
Borgmästare. — Uppsala.
75 år 28 febr.*

O. T. SVENNBERG.
Chef f. K. Dram. Teatern. —
Stockholm. — 65 år 28 febr.*

J. G. EWERLÖF.
Byråchef. — Stockholm.
60 år 24 febr.*

S. LINDERS.
Statsråd. — Stockholm.
50 år 14 febr.*

D. HEDENGREN.
Generallöjtnant. — Stockholm.
65 år 12 febr.*

C. M. H. FALLENIUS.
Generallöjtnant. — Nyutnämnd
insp. f. militärlärov.*

T. G. NYSTRÖM.
Generalmajor. Nyutn. chef f.
5 Arméjördeln.*

C. C. A. FALLENIUS.
Nyutn. konteramiral i Mari-
nen*.

B. I. BOUSTEDT.
Nyutn. överste o. chef f.
Uppl. inf.-reg.*

H. STÅLHANE.
Nyutn. överste o. chef f.
Hälsinge reg.*

C. H. V. LANDEGREN.
Nyutn. överste o. chef f.
Bohusl. reg.*

O. E. SUNDBERG.
Nyutn. överste o. chef f.
Västernorr. reg.*

B. C. A. RIBBING.
Överste. — Uddevalla.
60 år den 27 febr.*

G. UNGER.
Nyutn. kommandör v. Flottan.*

C. A. ÖHRSTRÖM
Hovjägmästare. — Stockholm.
55 år 27 febr.*

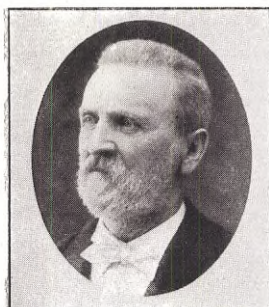

C. A. M. GYLLENHAMMAR.
Förste Brandkapten. — Sthlm.
50 år 12 febr.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Kliché-mat., Gbn

* Data å sid. 350.

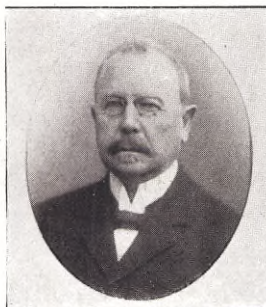
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

L. M. REENSTIERNA.
Civilingenjör. — Kristinehamn.
80 år 16 febr.*

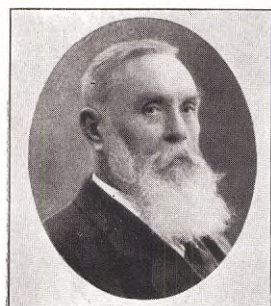
A. R. BJÖRKMANSON.
F. d. Bankokommissarie.
Stockholm. 70 år 28 febr.*

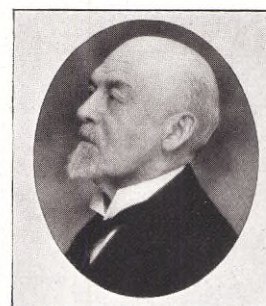
C. G. BERGQUIST.
Apotekare. — Vänersborg.
70 år 9 febr.*

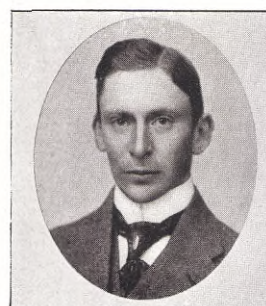
P. A. WAHLSTRAND.
Övertantmätare. — Örebro.
50 år 17 febr.*

S. J. ALMSTRÖM.
Med. Dr. F. d. Lasarettsläkare.
Örebro. — 75 år 27 febr.*

C. D. JOSEPHSON.
Professor. — Uppsala.
65 år 25 febr.*

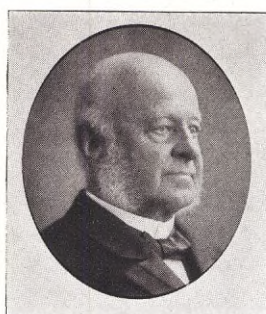
G. A. P:SON WETTER.
Nyttn. Professor i exegetik v.
Upps. univ.*

C. G. FRITZELL.
E. Prov.-läkare. — Skurup.
60 år 9 febr.*

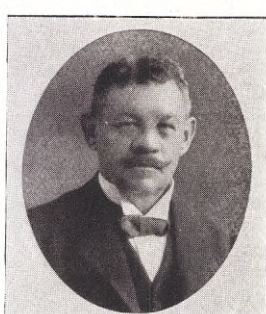
J. H. E. DIEDEN †.
Konsul. — Malmö.
F. 1840. † 15 febr.*

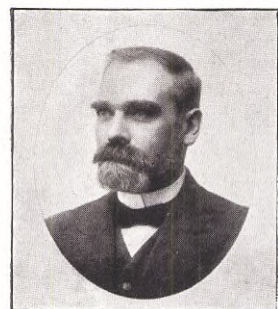
J. H. LINDQUIST †.
F. d. Tulldirektör. — Göteborg.
F. 1840. † 13 febr.*

C. O. HANSSON †.
F. d. Godsägare. — Strömstad.
F. 1847. † 6 febr.*

C. J. CORREUS †.
Direktör. — Malmö.
F. 1864. † 15 febr.*

J. WALTER †.
Folkskollärare. — Västerås.
F. 1866. † 3 febr.*
Kliché: Aug. Sjöerens kitchänst., Öbg

G. MOLANDER †.
Konsertmästare. — Göteborg.
F. 1879. † 12 febr.*

F. A. WENNBERG †.
Civilingenjör. — Stockholm.
F. 1883. † 9 febr.*

Porträtt till veckans Porträttgalleri

böra vara av **möjligast sena datum** för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av att **alla förnamn angivas, med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket**. Förbiseende härutinnan **utesluter biografi**.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag emottagas gärna.

* Data å nästa sida.

Efter fotografie

Klisché Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg

ÅRETS MÅHÄNDA SKICKELSEDIGRA PARLAMENT ÖPPNAS MED ÖVLIG POMP OCH STÅT DEN 13 FEBRUARI. Engelska konungaparet ankommer i sin gyllene kaross till House of Lords. Text å sid. 339.

Klisché: Sjöbergs, Gbg.

PROFESSOR W. K. RÖNTGEN.
F. 1845 † 10 februari.
Efter senaste porträtt taget 1921.

åren publicerade undersökningar om ett nytt slag av strålar, en storartad framgång. Själv kallade han de nyupptäckta strålarna X-strålar, men deras vanligaste benämning är nu röntgenstrålar, vilkas egenskap att kunna genomtränga kroppens lösare vävnader och därjämte framkalla en del förändringar i dessa, nu är en för den stora allmänheten genom läkarkonsten välbekant sak. Ty den nya vetenskapliga upptäckten visade sig vara av enorm praktisk betydelse. Framstående läkare inom olika länder, icke minst Sverige, hava genom träget och framgångsrikt arbete gjort röntgenstrålarna till ett av läkarkonstens mest effektiva medel i kampen mot sjuk-

domar. Genom dessa strålar kan man i fört oanad grad fastställa diagnosen för inre skador och sjukdomar, icke blott benbrott o. d. utan nu även mag-sår, tuberkulos m. m. och dessutom även bota eller bekämpa ett flertal svårartade sjukdomar, bland dem särskilt svulster och hudsjukdomar.

Röntgens epokgörande upptäckt av de nya strålarna har emellertid ännu en utomordentligt viktig betydelse. Genom den togs nämligen det första stora steget inom den gren av fysisk forskning, studiet av materiens olika strålningsformer, som nu givit så glänsande resultat, senast i nobelpristagaren Niels Bohrs arbeten rörande atomerna. Wilhelm Röntgen tilldelades på sin tid det första Nobelpriset i fysik, en välförtjänt utmärkelse till en man, vars arbete i osedvanligt hög grad gagnat mänskligheten.

Till bild å sid. 341.

gör blott 840 personer men gåvorna utsträcktes även till närmast omkringliggande trakter så att ej mindre än c:a 4,000 personer kommo i åtnjutande av hjälp. I varje by anordnades livsmedelsdepåer, för vilka tillsattes kommittéer med uppgift att sköta utdelningen. Denna skall verkställas var fjortonde dag och beräknas kunna fortgå till framemot medio av april. De medförda maskinerna, separatorerna m. m. ha däremot förbehållits enbart Gammal-Svenskby. Befolkningens tacksamhet var stor och tog sig ofta de mest rörande uttryck.

Efter fotografie

Klisché: Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg

FÖRMÄLNING INOM DYNASTIEN BOOTH. Frälsningsarméns general Bramwell Booth viger sin son Wigliff Booth med kaptenen i franska Frälsningsarmén René Berthe Peyron.

gatan, Dalagatan och Solnavägen. Den längsta sidan, åt S:t Eriks-
gatan, är över 100 meter lång eller
ungefär lika lång som Riksdags-
husets fasad och övriga sidor en-
dast ett tiotal meter kortare. Själva
gården, en nästan rund borggård
med en krans av tätt liggande
portar in till de sju lagerbottnarne,
gör även den ett imponerande
intryck. Från en brygga, som
löper runt gården, lossas de olika
lasterna och transporteras in till
lagerbottnarne, av vilka två re-
dan äro fullbelagda från golv
till tak.

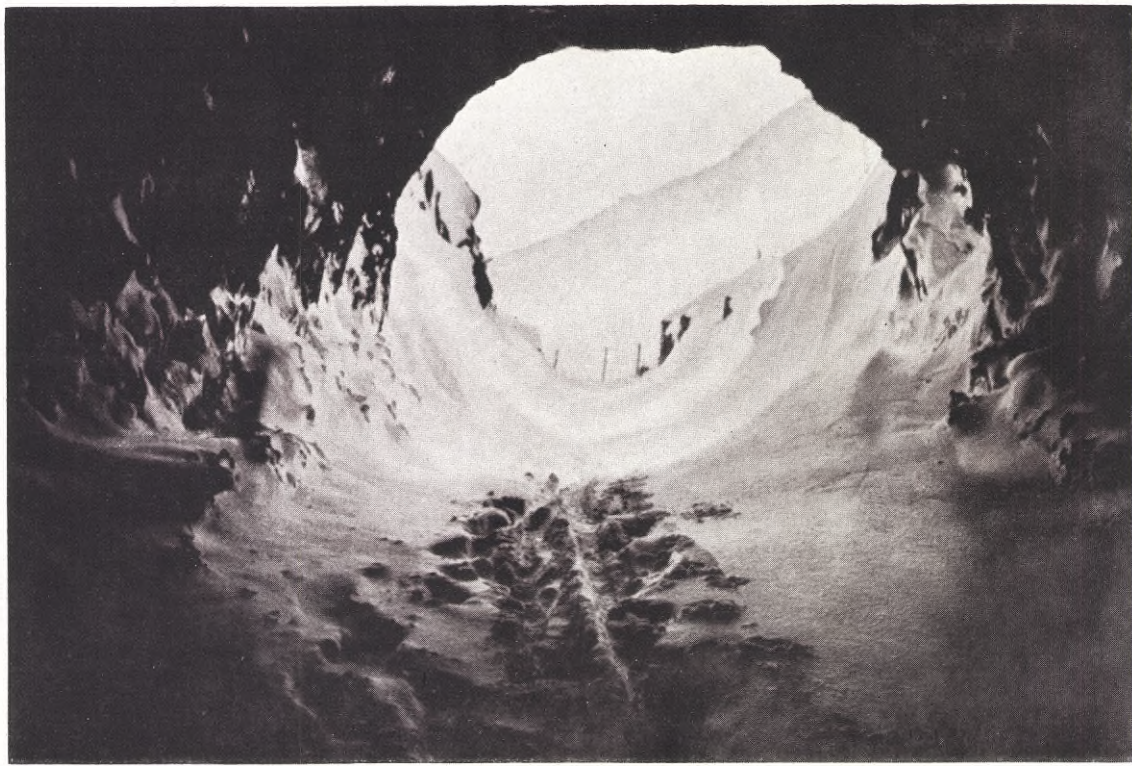
Bildcentralen.

VIN- OCH SPRITCENTRALENS NYA STORBYGGNAD VID NORRTULL I STOCKHOLM.
Exteriör, bild från gårdsplanen samt interiör av en av lagerlokalerna.

Klick: Golt, Gb.

A.-B. Vin- och Spritcentralens nya varuhus vid
Norrtull står nu så när som på några smärre detaljer
färdigt och upptager med sitt väldiga komplex hela
det triangulära kvarter, som begränsas av S:t Eriks-

Byggets arkitekt har varit hr Cyrillus Johansson.
Huvudentreprenörerna äro Looström & Gelin och
Kreuger & Toll och byggnadsarbetena ha letts av
byggmästaren F. G. Larsson.

DET SENASTE SVÅRA OVÄDRET PÅ BERGENSBANAN I NORGE. En bild av snöstormen från en tunnel. Text å sid. 339.
Efter fotografi

Klick: Sjöberg, Gbg.